CİNGÖZ RECAİ

KADIN CİNAYETİ

PEYAMİ SAFA
(SERVER BEDİ)

KİBAR SERSERİ SERİSİ
Dördüncü Kitap

CİNGÖZ RECAİ

KADIN CİNAYETİ

PEYAMİ SAFA
(SERVER BEDİ)

قادین جنایتی

KADIN CİNAYETİ

KİBAR SERSERİ SERİSİ

İkinci Seri
Dördüncü Kitap

Her Kitapta Başlı başına Bir Hikâye Var

Muharriri: Server Bedi

Tâbi ve Naşiri:
Orhaniye Matbaası
İSTANBUL
1342 (1925)

1

Mehmet Rıza tramvayla Beyoğlu'na gidiyordu. Son günlerde zabıta vakaları azaldığı ve işler hafiflediği için, kıymetli zabıta memuru, biraz gezmek, daha doğrusu, Beyoğlu âleminin içyüzünde yeni tetkikat yaparak bazı şüpheleri ortadan kaldırmak istiyordu.

Tramvayda otururken, birdenbire gözleri, önünde oturan bir adamın ensesine ilişti; bu adamın başının biçimi, kulakları, saçlarının kesilişi ve ensesi, Mehmet Rıza'ya hiç de yabancı gelmiyordu.

Kıymetli zabıta memuru, biraz yana doğru eğilerek, önündeki adamın yüzünü kenardan görmek istedi. Ve bu adamın geniş alnını, müthiş burnunu, ince dudaklarını ve şeytani yüzünü görünce, Mehmet Rıza, hayret ve sevinçle az daha bağıracaktı. Bu adam, bu, bu, önünde oturan adam, o idi, o, ta kendisi: Cingöz!

Aman Yarabbi! Ne hoş tesadüf bu! Milyonlarla liraya satın alınamayacak bir talih! Cingöz Recai! Mehmet Rıza'nın senelerden beri peşine düştüğü meşhur ve kibar serseri! Ele avuca sığmayan şeytan herif! Ta kendisi, ta kendisi! Şüphe yok, arkasında Mehmet Rıza'nın oturduğunu ve artık ele geçtiğini bilmiyor. Kayıtsız ve avare bir tavırla sigarasını içiyor.

Mehmet Rıza yerinden hiç kımıldamadı. Cingöz Recai arkasına bakacak diye, sertaharri memurunun ödü patlıyordu. Şimdi, bu herifi gürültüsüzce tevkif etmek, elden kaçırmamak lazım. Ne yapmalı? Bu hususta günden güne tecrübesi, işi anlaması, tecrübesi artan kıymetli zabıta me-

muru, kısa bir müddet zarfında düşündü. Ve kendi kendine kararını verdi.

Avını elden kaçırmamak için bütün planını çizdikten sonra, kendine büyük bir emniyetle elini Cingöz Recai'nin omzuna koydu. Bu temas, meşhur hırsızı hiç şaşırtmamıştı. Soğukkanlılığı dillere destan olan Cingöz Recai başını ağır ağır arkaya çevirdiği vakit, Mehmet Rıza ile göz göze gelmiş ve katiyen telaş göstermeyerek, hayret edilecek bir sükûnetle:

"Merhaba Rızacığım!" demişti.

Düşmanının bu meziyetlerini pek iyi bilen Mehmet Rıza, onun bu soğukkanlılığına şaşmaktan kendini alamayarak:

"Merhaba!" dedi. "Görüyorsun ya Recai, ben daima senin izin üzerindeyim."

"Tebrik ederim yavrucuğum, mahir bir zabıta memuru olduğunu bilirim."

Mehmet Rıza, Cingöz'ün soğukkanlılığını sarsmaya çalışarak sordu:

"Hiç bugün yakayı ele vereceğini hatırından geçiriyor muydun?"

Fakat Cingöz Recai, her zamanki o kayıtsız ve avare tavrını bırakmayarak cevap verdi:

"Doğrusu ya... hayır!"

"Şimdi yakalandığına eminsin değil mi? Buradan dosdoğru karakola ineceksin."

Cingöz Recai güldü:

"Buna pek emin değilim. Ne olur ne olmaz. Sen beni bu kalabalık içinde kolay kolay tutamazsın."

İki müthiş rakip arasındaki bu konuşmayı tramvay halkından hiç kimse işitmiyordu, çünkü ikisi de burun buruna ve yavaş konuşuyorlardı.

Mehmet Rıza, hiç telaşlı görünmemeye tamamıyla muvaffak olarak dedi ki:

"Vallahi Cingöz! Her türlü tertibat alınmıştır. Bu tramvayda elimden kuş uçamaz, önde, arkada üç tane memurum var. Hem seni revolverle vurmak için de emir almışlardır. Ben yine seni sevdiğim için şimdiden haber veriyorum: Sakın ha kaçayım deme. Çok pişman olursun."

Cingöz Recai, rakibinin bu tehdidine gülerek dedi ki:

"Ben kaçarsam, silahınızın kurşunları bana yetişemez. O cihetten yana hiç merak etme. Acı patlıcanı kırağı çalmaz."

Cingöz Recai bu sözleri söylerken Mehmet Rıza tramvayın penceresinden caddeye bakıyor ve Taksim Karakolu'na ne derece yaklaşıldığına dikkat ediyordu.

Cingöz de Mehmet Rıza'nın bu bakışına dikkat etmişti. Tramvay henüz Altıncı Daire'nin* önüne bile geçmediği için Mehmet Rıza sabrediyor. Cingöz'ü lakırdıyla oyalamaya çalışıyordu:

"Hiç bu günlerde büyük bir iş yapmaya niyetin var mıydı Recai?" diye sordu.

Cingöz omuzlarını silkti:

"Artık uslandığımı bilmiyor musun? Hiç çalışmıyorum. Ben alelade hırsızlıklardan hoşlanmam. Parasını alacağım adam bir hain olmalıdır. Namuslu insanların malına elimi sürmem. Şu günlerde de hain zengin bulamıyorum."

"Fakat boş değil gibisin."

"Evet... Katillerin peşine düşüyorum, Rıza. Daha doğrusu biraz bizim zabıtamıza hizmet etmek istiyorum. Öteden beri bu meslek hoşuma gider."

"Hangi meslek?

"Zabıta memurluğu.

---

* Altıncı Daire bugün Beyoğlu Belediye Başkanlığı'nın bulunduğu yerdir. O günlerdeki belediye örgütü içinde Akıncı Daire olarak anılıyordu.

"Evet Cingöz... Sen bu fena yola girmeseydin, yani temiz bir ahlâka malik olsaydın, iyi bir zabıta memuru olabilirdin."

"O vakit seninle arkadaş olurduk, Rıza."

"Ve hiçbir Cingöz çıkıp da bize meydan okuyamazdı."

"Haddine mi düşmüş! Fakat sen benim ahlâksız bir insan olduğuma nereden hükmediyorsun?"

"Artık İstanbul'un en meşhur hırsızı da kendisini ahlâklı bir adam zannederse vay hâlimize!"

"Ben öteki hırsızlarla kıyaslanabilir miyim, Rıza? Evvela ben hainlerin malını alırım; fakir fukaraya dağıtırım; çok cömert bir adamım."

"Geç yavrum..."

"Peki... Öyle olsun!"

Cingöz Recai'nin yumuşaklığı üstündeydi. Mehmet Rıza, bunu, hırsızın yakalanacağını anlamasına yorumluyordu.

"Böyle tramvayla nereye gidiyorsun Cingöz?"

Fakat... Cingöz Recai cevap vermeden evvel, Mehmet Rıza birdenbire ayağa kalktı ve:

"Vatman!" diye bağırdı. "Şu öndeki kapıyı çabuk kapa ve kilitle. Ben sertaharri memuru Mehmet Rıza'yım. Tramvayda hırsız var."

Sonra yanından geçen biletçiyi kolundan dürttü.*

Mehmet Rıza, ahaliye de bağırarak hitap etti:

"Kimse dışarıya çıkmasın! Çıkmak isteyen olursa mâni olunuz! İtaat etmeyenleri cezalandırırım! Bu, hepinizin mutluluğu içindir. İçeride hırsız var. Hem de ne hırsız! Şu adam, Cingöz Recai'dir!"

---

* O zaman tramvayları vatmanlara yönetir ve tramvay içinde dolaşan biletçiler yolculardan taşıt ücretini alırlardı.

Bütün başlar hayretle Recai'ye çevrildi. Herkes, senelerden beri bahsini işittikleri ve gazetelerde resmini gördüğü bu meşhur hırsıza afallayarak bakıyor. Kadınlar bile birer küçük çığlık koparıyorlardı.

Cingöz Recai ise, sigarasını tüttürerek sakin sakin gülümsüyor ve ahaliye kendini daha iyi göstermek için dik duruyordu.

Tramvay Galatasaray'ın köşesini dönerek ilerlemişti Mehmet Rıza, vatmana tekrar bağırdı:

"Taksim Karakolu'nun önünde duracak ve kapıları açmayacaksın. Ahali, bu hırsızı karakola götürdükten sonra dışarıya çıkabilir."

Herkeste merak, telaş, heyecan o dereceye varmıştı ki hiç kimse yerinde oturmuyordu. Cingöz Recai'nin Mehmet Rıza tarafından böyle göz önünde yakalanması, bütün tramvay halkının ölünceye kadar unutamayacakları tarihi manzaralardan biriydi.

Tramvay biraz ilerledikten sonra, Taksim Karakolu'ndan beş on metre geride durmuştu.

Mehmet Rıza vatmana bağırdı:

"Tam karakolun önüne gideceksin!"

Vatman başını çevirerek:

"Kâbil değil beyim! Karakolun önünde bir otomobil kazaya uğramış, yolu kapatmış," dedi.

Mehmet Rıza hemen revolverini çıkararak Cingöz'e yöneltti:

"Önümden yürü!" dedi.

Cingöz aynı sükûnetle, gülerek ayağa kalktı. Ahali yol açtı öne doğru yürüdüler.

Halktan üç dört kişi, Mehmet Rıza'ya:

"Rıza Bey! İsterseniz size yardım edelim!" dediler.

Sertaharri memuru teşekkür etti:

"Hay hay! Hırsızı sımsıkı kavrayınız. Hiç kımıldamasın!"

Ahaliden beş altı kişi, Cingöz Recai'yi belinden, omuzlarından, kavramışlardı.

Mehmet Rıza, silahının namlusunu hırsıza yönelterek yürüyordu.

Ön kapılar açıldı. Mehmet Rıza, Cingöz'ü tutan ahaliye hitaben:

"Karakola kadar bırakmayınız! On beş yirmi adım var! Aman dikkat, kaçırmazsanız mükâfat alırsınız! Kaçırırsanız ceza var! Dikkat! Ha şöyle!.. Basamaklara da dikkat!" diye bağırıyordu. Aksi gibi, kazazede otomobil, tramvayın önüne ve kenarına dayanmış, yolu kapatıyor ve hırsızın karakola sevkini güçleştiriyordu.

Cingöz'ü tutan ahali, Mehmet Rıza'nın emirlerine itaat ederek, hırsızı bin bir itina ile tramvayın basamağından yere indiriyorlardı.

Yalnız o sırada garip bir şey oldu. Cingöz'ü tutanlardan bir tanesi, geriye dönerek, sertaharri memuruna acele bir şey söylemek istiyormuş gibi:

"Rıza Bey!" derken, Cingöz, birdenbire kendini tutanların elinden kurtularak kazazede otomobilin içine atlamıştı.

Mehmet Rıza:

"Aman! Kaçıyor!" diye bağırarak otomobile atlamak isterken, yine o ahali, Mehmet Rıza'nın önüne sıkışarak, sertaharri memurunun ilerlemesine mâni olmuşlardı. Kazazede sanılan otomobil hareket etti.

Mehmet Rıza, hemen yere atlayarak gözleriyle bir otomobil aradı ve tramvayın arkasından gelen boş bir otomobile atlayarak önündeki otomobili takip etmesini emretti.

Sertaharri memuru, Cingöz'ü tutar gibi yapan adamların hırsızın yardakçıları olduğunu anlamış, fakat bu melunlarla uğraşmaktan, Recai'nin otomobili peşinde gitmeyi tercih etmişti.

Şimdi iki otomobil, Caddei Kebir'de, olanca süratleriyle ilerliyor, kural dışı bir süratle gittikleri için bütün halkı son derece korkutuyorlardı.

2

Otomobiller, Şişli tramvay garajlarını* geçip de şehir haricine çıktıkları vakit, Cingöz Recai başını geriye çevirdi ve arka otomobilde bulunan Mehmet Rıza'ya dostane bir selam verdi.

Sonra şoföre dedi ki:

"Artık yavaşlayabilirsin."

Şoför makineyi yavaşlatınca, Mehmet Rıza'nın otomobili yetişti. Sertaharri memuru, büyük bir kin ve garezle hemen Cingöz'ün otomobiline atlayarak hırsızın gırtlağına sarılmak istedi. Fakat her iki otomobilin şoförleri Mehmet Rıza'nın kollarını tutarak bu hareketine mâni oldular. O zaman sertaharri memuru, kendi bindiği otomobilin de Cingöz'e ait olduğunu tamamıyla anlamıştı.

Cingöz Recai, Mehmet Rıza'yı sakinleştirmeye çalışarak hürmetli ve dostane bir eda ile dedi ki:

"Telaş etme, Rıza! Biraz makul ol! Görüyorsun ki bütün bu tramvay vakası bir hikâyedir. Seni buraya getirmek için tertip edilmiştir. Ben tramvayda mahsustan senin önüne gelip oturdum. Beni göreceğini biliyordum. Onun için tramvaya benimle beraber dokuz adamım binmişlerdi. Hepsine talimat vermiştim. Sen vatmana:

'Kapıları kapa! Taksim Merkezi'nin önünde dur!' emrini verince, basamakta duran iki adamım yere atladılar

---

* Bugün Şişli'de Cevahir Alışveriş Merkezinin bulunduğu yer. O tarihte bu noktadan sonra dutluk bir alan olan Mecidiyeköy şehir dışı sayılıyordu.

ve tramvayın arkasından gelen iki otomobilime işaret verdiler. Plan gereğince bu otomobillerden biri, kazaya uğramış gibi tramvay yolunu kesecekti. Bu suretle karakolla tramvayın arasına bir engel koydum, hem de tramvay basamağından otomobile kolay atlayabileceğim için firarımı temin ettim. Beni tutan ahalinin hepsi kendi adamlarımdı. Sonra... senin benim otomobille kaçtığımı görünce başka bir otomobil arayacağını biliyordum. Onun için bu meseleye iki otomobil tahsis ettim. Eğer tramvayda iken arka tarafa bakabilmen mümkün olsaydı, bu iki otomobilin de ağır ağır tramvayı takip ettiğini görecektin."

Cingöz Recai'nin bu anlattıklarına fevkalade alakadar olan Mehmet Rıza, yarı hayret, yarı hiddetle sordu:

"Fakat bu kadar gürültüye ne lüzum var? Maksadın nedir?"

Cingöz Recai ciddiyetle cevap veriyordu:

"Maksadım evvela biraz eğlenmekti; fakat hakiki maksadım, seninle hususi konuşmak arzusudur. Mühim bir mesele için seni görmek istiyorum. Böyle oyunlar yapmazsam senin beni enseleyeceğini pek iyi bilirim."

"Benimle hususi ne konuşacaksın?"

"Biliyorsun ki ben artık hırsızlık işleriyle uğraşmıyorum. Çalmaktan vazgeçtim, tövbe ettim. Şimdi zabıtaya yardım etmek istiyorum. Memlekette bazı kötülerin fenalıkları beni müteessir ediyor."

"Palavrayı bırak, Recai!"

"Ben söyleyeyim de sen istersen palavra diye dinle. Şu, Şişli'de, Bomonti Caddesi'nde, geçen hafta esrarengiz bir cinayet olduğunu tabii hatırlarsın.

"Hani iki odalı bir evde, on dokuz yaşında bir genç katledildi de katili bulunamadı. Öyle değil mi?"

"Evet... Katilin de bulunacağı yok galiba."

Mehmet Rıza teessürle başını salladı:

"Ben ümidimi kestim. Çünkü ne cinayetin yapılma sebebini gösterir, ne de katilin hüviyetini tayine yarayacak hiçbir iz yok."

Cingöz Recai gülümsedi:

"Tamam, gazetelerde ben de okumuştum. Meseleye çok ehemmiyet verdim. Ve sana çok garip bir şey söyleyeyim mi?"

Mehmet Rıza hayretle Cingöz'ün yüzüne bakarak:

"Söyle!" dedi.

Cingöz Recai sakin bir tavırla:

"Katili de buldum," dedi.

"Buldunsa aşkolsun. Çünkü ben bir haftadan beri kafa patlatıyorum, muvaffak olamadım."

"Eğer biraz daha düşünseydin, eminim ki sen de muvaffak olacaktın Rıza! Çünkü sen her şeye muktedirsin. Fakat ihtimal ki başka işlerin var, yahut son günlerde çok yorgunsun."

"Ümidimi kesmiştim."

İki rakip, şimdi bir dost gibi, hareketsiz duran otomobilin içinde konuşuyorlardı.

Mehmet Rıza, kendi mesleğine çok ilgisi olan bu meseledeki merakını gizlemeyerek sordu:

"Katili nasıl buldun? Hazır mı şimdi? Tevkif edecek miyiz?"

"Hazır" Tevkif edeceksin. Nasıl bulduğuma gelince, eğer bana emniyet edersen benimle beraber gelirsin, sana, birer birer, bütün izleri gösteririm ve katili, elinle koymuş gibi yakalarsın."

"Fakat bu şüphesiz beni alakadar ve memnun eder."

"İşin yoksa, şimdiden bu araştırmaya başlarız."

"İşim yok."

"O halde, evvela, Bomonti Caddesi'nde cinayetin işlendiği eve gideceğiz."

"Ben oraya çok gittim ve araştırmamdan hiçbir fayda hasıl olmadı."

"Meselenin esrarını anlamak için o eve girip çıkmak kâfi değildir Rıza, içinde ikamet etmek lazımdır."

"Eee... sen nasıl anladın?"

"Ben o evde, gencin katledildiği odada oturuyorum!"

"Ne vakit taşındın oraya?"

"Üç gün evvel, Rıza! Malum ya, ev sahibi ihtiyar kadın, alt kattaki küçük odada oturur, üstündeki odayı kiraya verir. Kiracısı delikanlı katledildikten sonra, oda boş kaldı. Geçen gün ben oraya gidip odayı tuttum. İçeride üç gün oturdum. Ve bu müddet zarfında keşfettiğim şeyler şayanı hayrettir, Rıza! Şimdi sana hepsini birer birer göstereceğim."

"Yoksa bu işin içinde senin parmağında mı var, Recai?"

"Asla. Benim hiçbir cinayetle alakam olmadığını bilmez misin?"

"Belki bundan sonra..."

"Hayır, iki gözüm, hayır. Bundan sonra değil, hiçbir zaman elimi kana bulamam."

"Peki, bu işlerle ne uğraşıyorsun?"

"Vakit geçirmek için. Zabıtaya hizmet etmek için. Bu sırada bana da beş on bin lira ekmek parası çıkarsa âlâ!"

"Senin ekmeklerin o kadar pahalı mıdır?"

"Ne yaparsın, kibarlık!"

Mehmet Rıza, fazla çene çalmaktan yorularak:

"Pekâlâ... Bomonti'deki eve şimdi gidelim!" dedi.

Cingöz Recai, şoförlere lazım gelen emri verdi; Mehmet Rıza'yı hürmetle sağ tarafına oturttu.

"Ümit ederim ki Rızacığım, bugün beni enselemeye çalışmazsın; zira her türlü tertibat alınmıştır, ahaliye karşı mahcup olma!" dedi.

Mehmet Rıza cevap vermemiş, içinden: "Ben seni yakalayacak zamanı bilirim!" demişti.

3

Bomonti'de cinayetin işlendiği ev, küçük, ahşap, harap, iki katlı ve iki odalı bir bina idi. Otomobil evin önünde durdu.

Cingöz Recai, cebinden küçük bir anahtar çıkararak kapıyı açtı ve Mehmet Rıza'yı içeriye soktu.

Yukarı katta, Cingöz'ün kiraladığı odaya çıktılar. O cinayet münasebetiyle, Mehmet Rıza buraya altı yedi defa girip çıkmıştı:

"İşte! Recai!" dedi. Gencin cesedi şu pencerenin önüne uzanmıştı. Fakir bir çocuk olduğu için zavallı yer yatağında yatıyordu. Göğsüne bir bıçak saplanarak öldürülmüştü. Evvela, zavallı, fakir bir gençti; niçin öldürülmüş? Demek ki işin içinde garez var; sonra o gece ev sahibi kadın evde yokmuş; kapıyı dışarıdan anahtarla açıp katil içeriye girmiş; demek ki evin hususi vaziyetini azıcık biliyor. Hâlbuki yaptığımız bütün tahkikatlarda, maktule garezi olan hiç kimse bulunmadığını öğreniyoruz. Öyle ise niçin öldürüldü?"

Cingöz Recai, meselenin içyüzünü pek iyi bildiğini hissettirir bir tarzda gülümseyerek, sertaharri memuruna sordu:

"Maktulün üzerinde evrak bulmadınız mı?"

"Hiç! Yalnız... Yeleğinin cebinde bir kâğıt parçası vardı, bu yırtık bir mektup köşesine benziyordu. Üstünde Arapça iki kelime okuduk: 'Sevgili yeğenim' kelimeleri."

Cingöz başını sallayarak dedi ki:

"Evet, biliyorum, gazeteler bu kâğıt parçasının büyütülmüş fotoğrafını da neşrettiler, işte benim bütün keşfiyatım oradan başlıyor. Bak nasıl: Gazetede o kâğıt parçasının fotoğrafını görünce, dikkat ettim ki bu kâğıt, mektubun kat

yerinden, fakat gayritabii olarak yırtılmıştır."

"Nasıl?"

"Yani, birdenbire çekerek yırtılmıştır. Şimdi istersen bir tecrübesini yapalım. Bir kâğıdı kat yerinden şiddetle yırtarsak hasıl olan pürüzler başkadır; yumuşaklıkla yırtarsak hasıl olan pürüzler başkadır."

Mehmet Rıza tasdik etti:

"Evet... Tecrübeye hacet yok... Kâğıdın şiddetle yırtıldığı muhakkaktır."

"Ben bu meseleyi merak ederek, ölünün elbisesini görmeye de muvaffak oldum. Kâğıt parçasının bulunduğu cebin kenarının biraz yırtık olduğuna dikkat etmiş miydin?"

Mehmet Rıza düşündü:

"Hayır!" dedi.

"Ben bunu gördüm Rıza. Cebin kenarı yırtıktı. O halde, bu cebe zorla parmak sokulmuş, mektup oradan cebren çekilirken yırtılmış ve bir parçası içeride kalmıştır. Bu varsayım doğru olamaz mı?"

"Olabilir."

"O halde bu mektupta bir muamma vardır, Rıza. Ben bu muammanın peşine düştüm. Evvela mektup Arapça yazılmıştır. Esasen maktul de Suriyelidir."

"Evet."

"Sıkı bir tahkikattan sonra maktulün Suriye'de zengin bir dayısı olduğunu öğrendim; siz bunu biliyor muydunuz?"

"Hayır."

"Keza maktulün arkadaşlarından biri, bana, onun senelerden beri Suriye'deki dayısından büyük bir para beklediğini haber verdi."

Mehmet Rıza canlanarak gözlerini açtı:

"Ha... Bak... Burası çok mühim."

"Evet... Burası mühim... Cinayetin para için işlenmiş olduğu anlaşılıyor. Cani, bunu gizlemek için, maktulün cebinden mektubu çekerek almış ve parçası içeride kalmış."

"Şimdi biraz mesele aydınlanıyor."

"O halde, bu para Suriye'den çocuğa gönderilmiş midir, gönderilmemiş midir? Bunu nasıl anlarsın?"

"Bankalara sorarım."

"Ben de Suriye Bankasından işi tahkik ettim ve öğrendim ki, cinayetin işlendiği gecenin gündüzünde, saat beşte, banka kapanırken, maktul oraya uğramış, sekiz bin Mısır lirası almıştır!"

Mehmet Rıza büsbütün canlanarak bağırdı:

"Bu muhakkak mı?"

"Tamamıyla. Gidip sorabilirsin."

"Peki... Suriye Bankası meseleyi gazetelerde okumamış mıdır? Niçin zabıtaya malumat vermedi?"

"Gariptir ki gazeteler maktulün hüviyeti hakkında pek az malumat vermişlerdi, hatta Suriyeli olduğunu bile yazmadılar. Banka bu maktulün sekiz bin lira alan genç olduğunu hatırından bile geçirmemiştir."

"Bu da doğru, fakat ölünün resimleri neşredildi."

"Bu ölü resmiyle diri resmi arasında fark vardır. Bundan başka, maktulü bankada bir iki kişi, bir iki dakika görmüşlerdir. Tanımayabilirler."

"Evet. Bu cinayetin para için işlendiği muhakkaktır."

"O pek ziyade muhakkak ya... Ona şüphe yok... Fakat dinle Rıza... Lütfen senin tahkikatına göre o gün kaçta bu eve geldiğini söyler misin?"

"Mahallelinin ifadesine göre beşle beş buçuk arasında."

"Demek ki bankadan parayı alır almaz, hatta otomobille, doğru eve gelmiş."

"Bu da muhakkak."

"Gece sokağa çıkmamış."

"Öyle."

"Gece yarısı katledilmiş."

"Evet."

"Nasıl olur bu Rıza? Bir adam, saat beşte bankadan para alıyor, hemen evine geliyor, görünmüyor, paralı olduğunu kimseye haber vermiyor, nasıl öldürülebilir? Düşün bakalım!"

"Anlamıyorum, dedi. Belki bankaya bir arkadaşıyla gitmiştir."

"Yalnız gittiğini öğrendim."

"Belki eve girerken bir arkadaşına rast gelmiştir."

"Bu zayıf bir ihtimaldir. O arkadaşı hemen maktulü öldürmeye karar vererek o gece niyetini gerçekleştirmeye çıkaramaz. Arada nihayet beş saatlik bir müddet var. Anahtar tedarik etmesi bile kolay değildir."

"O halde."

"Yeni bir varsayım kurmaya mecburuz. Duşun ki maktul eve geldiği vakit, ev sahibi kadın evdeydi, henüz sokağa çıkmamıştı."

"Evet."

"Demek ki bu kadın, belki de çocuğun bankadan para aldığını biliyordu."

"Fakat bilse söylerdi. İfadelerinde böyle bir söze tesadüf etmedim."

"Bir müddet farz edin ki bu kadın, çocuğa para geldiğini biliyordu; ve bir müddet bu kadından şüphe edelim."

"Pekâlâ."

"Şüphe edince ne yapacağız?"

"Kadının böyle bir cinayeti işlemeye muktedir olup olmadığını tespite çalışacağız."

"Güzel düşünüyorsun Rıza. Ben de bu kadın hakkında evvela sıkı fıkı bir tahkikat yaptım. Öğrendiklerim şunlar: Gayet para canlısı, cimri, edepsiz, yalancı bir kadın."

"Evet... Çehresi de bu tahkikatı doğruluyor."

"Öyleyse farz edelim ki, bu kadın, çocukta büyük bir para olduğunu anlayınca bu cinayeti tasarlamış, gece sokağa çıkmış ve gece yarısı, anahtarlarıyla gizlice eve

girmiş ve cinayeti yapmış. Olamaz mı? Kadınlar arasında caniler yok mudur?"

"Vardır."

"Pekâlâ. Ben düşüncelerimde bir neticeye vasıl olduktan sonra geldim, bu odayı kiraladım. Kadın gündüzleri çıkıyor ve akşamları geliyor. Odasını kilitleyerek gidiyor. Fakat Cingöz Recai'ye kilit para etmiyordu? Odayı evvelki gün açtım ve bir iğnenin bile yerini değiştirmeden her tarafı aradım."

Cingöz Recai'nin bu muvaffakiyetleri, Mehmet Rıza'nın hayretini davet ediyordu. Sertaharri memuru, pe fazla alakadar olarak sordu:

"Ne buldun?"

Cingöz Recai, çok sakince cebinden bir kâğıt çıkararak Mehmet Rıza'ya uzattı:

"Mektubun aslını buldum. Yani çocuğa dayısından gelen Arapça mektup, ki bir parçası da senin eline geçmişti."

Mehmet Rıza hem mektuba merakla bakıyor hem de Cingöz'e:

"Aşkolsun, bravo, büyük muvaffakiyet!" diyordu.

Cingöz dedi ki:

"İstersen şimdi odayı yine arayalım. Sana sekiz bin Mısır lirasını gizleyen çekmeceyi de gösterebilirim. Fakat melun karının gelmesi vakti yaklaştı. En iyisi, sen benim misafirim gibi bu gece kalırsın. Gece o karının yanına gideriz. Her şeyi itiraf ettiririz, sen de onu tevkif edersin. Şimdi şu sigarayı yak ve karıya cinayeti nasıl itiraf ettirebileceğimizi düşünelim."

4

Kadın hava karardığı sıralarda eve geldi. Bu, altmış yaşını geçkin, kurt gibi sert, vahşi suratlı, çehresinden fenalığa yatkınlığı pek ziyade belli olan korkunç bir Rum karısıydı.

Mehmet Rıza onu bu meselede iki üç defa sorguladığı için iyi tanıyordu.

Kadın eve gelir gelmez odasına girdi ve kapısını kilitledi.

Mehmet Rıza ile Cingöz Recai, yemekten sonra, kadının kapısına vurdular ve içeriye girdiler.

Cingöz Recai, tebdili kıyafet ederek bir sakal takmış olan Mehmet Rıza'yı kadına göstererek dedi ki:

"Madam Vasiliki. Artık ben senin odanda oturmayacağım. Bundan sonra bu bey senin kiracın olacak. İyi bir zattır, ister misin?"

Madam Vasiliki, korkunç gözleriyle Mehmet Rıza'yı tepeden tırnağa süzerek dedi ki:

"Niçin istemeyeyim? Kırasını verecek değil mi? Ayda on iki lira... İster iyi adam olsun, ister fena... Bana ne."

Cingöz cevap verdi:

"Arkadaşım sana ayda on iki lira verecek. Hem senin işine de yarar. Birçok meziyetleri vardır. Gayet iyi fal bakar."

Her ihtiyar kadın gibi, Rum karısı da bu fal kelimesine alaka gösterdi:

"Fala mı bakar?"

"Ya... El falına bakar! İnsanın bir ay, bir sene, on sene içinde başına ne geleceğini, şimdiye kadar başından neler geçtiğini bilir."

Rum karısı, Mehmet Rıza'nın yüzüne hem merak hem de korkuyla bakmaya başlamıştı.

Cingöz dedi ki:

"İstersen uzat elini de senin falına da baksın."

Rum karısı, bu teklifi soğuk bir çehre ile karşılamış, fakat merakına da galebe çalamayarak:

"Baksın bakalım!" dedi.

Mehmet Rıza, yavaşça kadına yaklaşarak:

"Uzat elini madam!" dedi.

"Sağ elimi mi, solu mu?"

"Her falcı sol ele bakar ama, ben sağa bakacağım."

İhtiyar kadın sağ elini uzattı.

Mehmet Rıza, kadının avucuna dikkatle bakar gibi yaptıktan sonra, gülerek:

"Sen parayı çok seviyorsun madam!" dedi.

Kadın, omuzlarını silkerek:

"Parayı kim sevmez?" dedi.

"Sevmekten sevmeye fark vardır. Sen parayı çok çok seviyorsun."

"Demin ben aylık için öyle söyledim de ondan biliyorsun."

Mehmet Rıza güldü:

"Dur daha bakalım. Dahası var. Biraz sabret madam. Avucundaki şu çizgiden anlıyorum ki, birkaç gün evvel senin eline büyük bir para geçmiş."

Bunu söylerken, sertaharri memuru kadının yüzüne dikkatle bakıyordu. Rum karısı şaşaladı. Sanki birinden tokat yemiş gibi sarsılmıştı. Neden sonra kendine gelerek dedi ki:

"Ben fukara bir kadınım. Elime büyük para nereden geçecek? Belki de bu efendiden kira aldımdı, odur."

"Hayır... Bu öyle beş on lira değil... Beş on bin lira!"

"Sen deli mi oldun efendi? Benim beş on bin liram olsa bu odada oturur muyum?"

"Küfür etme madam. Fal bu. Belki yanlışlık var. Kızma!"

"Nasıl kızmam, sen yalan söylüyorsun."

"Peki, öyle olsun; fakat... Sen on dokuz yirmi yaşında bir delikanlıyı düşünüyorsun."

"Ben mi? Sen divane mi oldun? Ben altmış yaşından sonra sevdalanacak mıyım?"

"Sevda değil, madam, sevda değil, başka şey... Nasıl diyeyim... Bu delikanlının sende büyük bir hakkı kalmış."

Kadın Mehmet Rıza'nın bu keşiflerine pek şaştığı için meraktan avucunu bir türlü çekmiyor, 'nasıl falcı bu?' diye hayretle sertaharri memurunun yüzüne bakıyordu.

Mehmet Rıza, kadının avucuna daha yakından bakarak:

"Ay!" diye bağırdı. "Ay! Madam! Ben burada bir şey görüyorum."

Kadın fevkalade telaş ederek:

"Ne görüyorsun?.."

"Aman madam! Gözlerime inanamıyorum."

Mehmet Rıza'nın bu garip ısrarıyla bütün bütün telaşa düşen kadın, tekrarladı:

"Ne görüyorsun?"

Mehmet Rıza, kadının korkunç yüzüne bakarak, teker teker söyledi:

"Sen..."

"Ne?"

"Bu el ile...

"Ne?

"Bir bıçak...

"Ne?

"Tutmuşsun!

Kadın bağırdı:

"Ben bu el ile her gün ekmek bıçağı tutuyorum. Ne varmış bunda?"

"Değil."

"Ne?"

"Ekmek bıçağı değil. Kanlı bir bıçak."

"Ben tavuk filan kesmem ayol."

"Tavuk filan değil."

"Nedir?"

Mehmet Rıza, bu defa kadının yüzüne bütün dikkatiyle bakarak yine deminki gibi ağır ağır, tane tane söylemeye başladı:

"Sen!"

"…"

"Bu bıçakla!"

"…"

"Bundan bir hafta evvel!"

"…"

"Gece yarısı!

"…"

"Odanda kiracı olan!

"…"

"On dokuz yaşında!"

"…"

"Suriyeli!

"…"

"Bir delikanlıyı!"

"…"

"Öldürdün!"

Mehmet Rıza, bu sözleri söylediği vakit, cadı karı sapsarı kesilmiş, gözleri fal taşı gibi açılarak sertaharri memuruna bakakalmıştı.

Mehmet Rıza, kendi etkili bakışları karşısında afallayan kadını fazla sarsmak için derhal takma sakalını çıkardı ve mektubun aslını da karıya göstererek:

"Bak yüzün sapsarı. Şimdi düşüp bayılacaksın. Hiç inkâra kalkışma. Mektup da elimizdedir. Senin yastığının altından çıktı. Paralar da çekmecede kilitli. İnat edersen açar bakarız. Ben zabıta memuruyum. Eğer kusurunu inkâr etmezsen cezan hafifler. Yoksa hükümet seni asacaktır."

Fakat cadı karı söz söylemeye meydan bulamadan arka üstü düşerek bayılmıştı. Cingöz'le Mehmet Rıza onu ayıltmaya çalışırken, Rum kadını farkında olmadan sayıklıyordu:

"Eyvah!.. Ne dedim de ben elimi kana buladım... A bre katimeni... Beni asacaklar..."

Mehmet Rıza, derhal cebinden bir kelepçe çıkararak kadının bileklerine geçirdi; Cingöz Recai'ye dönerek dedi ki:

"Paralar şu çekmecede değil mi?"

"Evet Rızacığım. Anahtarlar da kadının üstündedir."

Mehmet Rıza, hemen kadının koynundan bir anahtar kümesi çıkararak onlarla çekmeceyi açmaya uğraşıyordu.

Beş dakika kadar bu işle uğraştıktan sonra çekmeceyi açtı, fakat içinde on para yoktu. Hemen Cingöz'e dönerek sormak istedi.

Fakat usta hırsız, odadan kaybolmuştu. Mehmet Rıza hemen dışarıya fırlamak isterken, odanın sokak tarafındaki pencereden Mehmet Rıza'ya bir selam vererek bağırdı:

"Nafile para arama. Ben bu sabah onları cebime yerleştirdim, deve yaptım. Fakat caniyi de sana teslim ediyorum. Katil sana, paralar bana!"

Mehmet Rıza, hemen sokağa fırlamak istedi, fakat kapı dışarıdan kilitlenmişti.

SON

CİNGÖZ RECAİ,

FANTOMALARA,
ARSEN LÜPENLERE TAŞ
ÇIKARAN,

CİN OĞLU CİN,

ÇAPKIN VE KİBAR

BİR İSTANBUL
SERSERİSİDİR.

SERGÜZEŞTLERİNİ
OKURKEN

İNSANIN PARMAĞI
AĞZINDA KALIR.